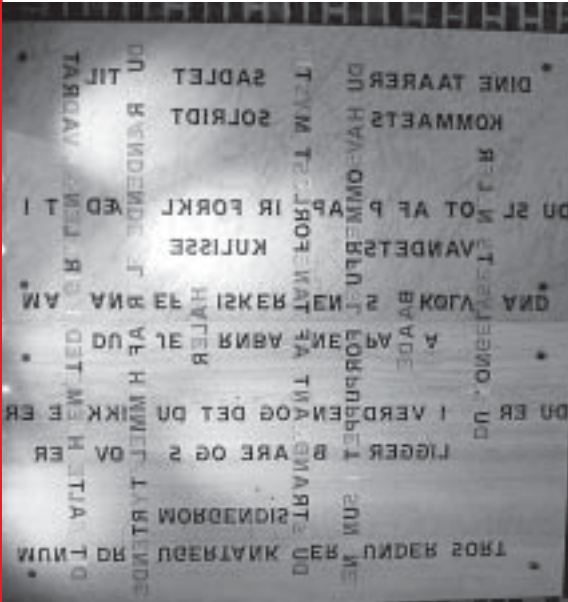

RET & SKEL

Information for hegnsyn

*Det var ikke teksten fra formandens beretning,
der mødte Årsmødedeltagerne i Nyborg,
men hvad står der egentlig...?*

RET & SKEL, Information for Hegnsyn.

Udgives af Foreningen af Hegnsyn (indtil 15/3 2002 "Foreningen af Hegnsynsformænd") og udkommer 4 gange årligt i et oplag på 1300 stk.

Henvendelser om tegning af abonnement (kr. 100 årligt), udbringning af bladet, person- og adresseændringer m.v. rettes til foreningens kasserer.

Annoncer skal sendes til *redaktøren*, henholdsvis inden den 1. Januar, 1. Maj, 1. August og 1. November.

Hegnsyn, kommunale forvaltninger og andre opfordres til at gemme bladene og evt. senere gøre brug af dem som opslagsværk. Register over bladenes indhold 1986-2000 bringes i blad nr. 81 - herefter én gang årligt.

Bladet trykkes hos „Kviktryk“, Bornholmsvej 3, 4200 Slagelse.

Redaktør og ansvarlig i henhold til presseloven:

Bent Jensen, Mylius Erichsens Vej 23, 7400 Herning, tlf. 97 2203 97.

E-mail: bluesbent@privat.dk

Indholdsfortegnelse

Fra formanden.	side 3
Adresser, oplysning om honorarer og spørgetjeneste m.v.	side 4
Antallet af Hegnsyn bør ikke nødvendigvis følge antallet af kommuner	side 5
Lov om mark- og vejfred bør ikke ophæves	side 13
Krig og Fred	side 18
Studerende undersøger hegnsynsmændene	side 19
Evaluering af Årsmødet 2004	side 20
Ny kommenteret hegnslov er udkommet	side

Fra formanden

Tak for sidst på årsmødet den 19. – 20. marts 2004, som kom til at handle om Mark- og Vejfredsloven i større omfang, end hvad der er sædvane på årsmødet.

Årsagen var at Direktoratet for FødevarerErhverv den 15. juli 2003 havde nedsat et udvalg, som skulle undersøge hvordan og i hvilket omfang loven benyttes og har betydning. Mange havde ventet at loven ville blive ophævet, men der skete faktisk det modsatte, idet flere af udvalgsmedlemmerne gav udtryk for, at det er en god lov, som bliver fint efterlevet, og som oven i købet er ”smukt” formuleret.

Jfr. den rapport, der er afleveret til ministeren pr. 1. april 2004, finder udvalget, at der kun er behov for mindre justeringer af loven som følge af samfundsudviklingen og indstiller derfor, at der ikke på nuværende tidspunkt sker ændring af Mark- og Vejfredsloven. Foreningen vil derfor også fortsætte uændret med sin vejledning og rådgivning omkring loven. Til orientering kan nævnes at den med kommentarer kan findes på ministeriets hjemmeside.

Hegnsløven blev jo til gengæld ændret pr. 1. juli 2001. Vi må derfor byde velkommen til en ny udgave af den kommenterende hegnsløve, der ifølge annoncering overfor kommunerne kan købes ved henvendelse til Bendt Bergs forlag.

På kursusfronten kan nævnes, at der fredag den 1. oktober 2004 afholdes sekretærkursus på Snoghøj Højskole. Kurset vil blive omtalt i næste nummer af Ret og Skel, ligesom det vil blive annonceret direkte overfor Kommunerne.

Regionsmødet, der denne gang finder sted i det sydlige Jylland, afholdes på Hejse Kro lørdag den 30. oktober 2004 (er tidligere annonceret til den 2. oktober).

Dette møde vil også blive omtalt i næste nummer af Ret & Skel, men sæt allerede nu kryds i kalenderen for begge datoer, og husk at søge om fornøden bevilling.

God Sommer!

Helge Sølgaard

FORENINGEN AF HEGNSYN
Henriksholms Allé 20, 2950 Vedbæk, tlf. 45 89 06 82.
Hjemmeside: www.hegnsyn.dk

- Formand: *Helge Sølgaard*, Søllerød kommune
Henriksholms Allé 20, 2950 Vedbæk.
Tlf. 45 89 06 82. E-mail: helgesoelgaard@hotmail.com
- Næstform.
og sekretær: *Frede Weber Andresen*, Broager kommune
Møllegården 16, 6320 Egersund.
Tlf. 74 44 19 15. E-mail: F.W.Andresen@mail.dk
- Kasserer: *Jørgen Fjordvald*, Greve kommune
Birkedalen 8, 2670 Greve. E-mail: jfj@mail.danbbs.dk
Tlf. 43 90 58 38.
- Best.medlem: *Preben Andersen*, Nørre Djurs kommune
Tranehusevej 2, 8585 Glesborg. E-mail: pra@nr-djurs.dk
Tlf. 86 31 76 63.
- Best.medlem: *Jørgen Nielsen*, Svendborg Kommune
Traverskiftet 31, 5881 Skårup. E-mail: jes.peter@mail.tele.dk
Tlf. 62 23 15 30.
- Redaktør: *Bent Jensen*, Mylius Erichsens Vej 23, 7400 Herning.
Tlf. 97 2203 97. E-mail: bluesbent@privat.dk

Vederlag for hegnsyn og vurderingsforretninger:

Et hegnsyn koster kr. 1125, som fordeles med kr. 475 til formanden og kr. 325 til de øvrige 2 medlemmer.

Ved en vurderingsforretning efter Mark- og Vejfredsloven tilkommer der vurderingsmændene et vederlag på kr. 800, som fordeles med kr. 475 til formanden og kr. 325 til den anden vurderingsmand. Når undtagelsesvis 3 personer deltager som vurderingsmænd udgør hele vederlaget kr. 1125 og fordeles som ved et hegnsyn.

„SPØRG BARE“

Hegnsynsmedlemmer kan i nogen udstrækning få rådgivning ved henvendelse til:
Tidl. formand, Svend Gunnar Kofoed-Dam, tlf. 56 49 61 73,
e-mail: sv.gunnar@mail.tele.dk, og Direktoratet for Fødevarerhverv, v. Anne Holst,
tlf. 33 95 80 00.

Vedr. Mark og Vejfreds-spørgsmål kan henv. ske til: Holger Engvang, Maltvej 57,
Askov, 6600 Vejen. Tlf. 75 36 58 20 (helst mellem kl. 9 og 12). Lov om Mark- og Vejfred
er i 1999 optrykt i RET & SKEL, blad nr. 77.

Endvidere står foreningens bestyrelse altid til rådighed for en drøftelse af hegnsyns-
spørgsmål.

Foreningens hjemmeside med diverse links findes på adressen www.hegnsyn.dk.

Antallet af Hegnsyn bør ikke nødvendigvis følge antallet af kommuner i fremtiden

Foreningens formand, Helge Sølgaard, understregede i sin beretning til generalforsamlingen i Nyborg, at en fremtid med storkommuner ikke nødvendigvis behøver at indebære en tilsvarende reducere i antallet af Hegnsyn.

Som det er sædvane, vil jeg starte med at minde om, at foreningens formål ifølge vedtægterne er ”Varetagelse af fælles interesser – herunder udøvelse af kursusvirksomhed og udgivelse af bladet Ret og Skel”.

Varetagelsen affælles interesser, som det fremgår af formålsparagraffen, er jo stort set alt, hvad vi laver, og ser vi bort fra kurser og selve bladet, som er det konkrete, så opfatter jeg vort fællesskab som værende det at holde gang i en forening, hvor vi som bestyrelse støtter og servicerer vore medlemmerne det bedste vi kan.

Det vi som forening skal bruge vore kræfter på, er fortsat at klæde medlemmerne bedst muligt på til at udføre det arbejde Hegnsynene står overfor i dagligdagen - dels fordi klienterne stiller stigende krav, men også fordi der i det hele taget stilles større krav end tidligere til en korrekt sagsbehandling, fordi vores afgørelse nu både er en afgørelse i første og sidste instans, inden den kan indbringes for domstolene.

Om det, vil jeg vende tilbage senere i min beretning. Først nogle faktiske data.

Medlemstallet.

Medlemstallet er steget med ét medlem i årets løb. Det betyder, at så godt som alle kommuner i Danmark er medlem af foreningen.

Det kan vi glæde os over, fordi meget tyder på, at vi efter næste kommunevalg bliver færre. Jeg tror, de fleste har fulgt Strukturkommissionens arbejde med et forslag til en fremtidig kommunestruktur i Danmark.

..

Formanden var lidt bekymret for foreningens medlemstal efter kommunesammenlægninger

Debatten foregår nu livligt over hele landet, og når vi f.eks. hører om Ringkøbing amt, hvor der tales om 3 storkommuner, ja så kan man godt blive lidt bekymret over, hvor langt vi skal ned i det samlede antal kommuner. Men i følge Hegnsloven kan man jo udmærket have flere Hegnsyn i én kommune, og da det stort set ikke koster den enkelte kommune mere at

have flere Hegnsyn, så vil jeg da håbe, at man i kommende storkommuner vil udpege flere.

Jeg vil således lægge op til, at man rundt omkring i kommunerne er opmærksomme på denne problematik.

Økonomien

Økonomien er ikke den bedste i år, hvor vi har måttet deltage i en retssag, som vi fandt helt unødvendig, og som vi gerne havde været foruden. Men det vil jeg ikke komme nærmere ind på, idet økonomien naturligt hører hjemme under punkterne 4 og 5 på dagsordenen.

Årsmødet sidste år

Det var det andet årsmøde i valgperioden. Der var mødt i alt 151 deltagere heraf 68 formænd og 24 sekretærer.

Hvem, der er hvad, har ikke den helt store betydning mere, efter at vedtægterne er ændret så alle hegnsynsfolk nu er fuldgældige medlemmer, og sekretærerne er tilknyttede.

Første foredrag på årsmødet var med lektor ved Aalborg Universitetscenter, landinspektør *Lars Ramhøj*.

Lars kom hele spektret rundt vedrørende ejendomsregistrering, udstykning, opmåling og skelfastlæggelse. Hvor ligger skellet spurgte han bl.a., og han gav selv svaret, der lød som en selvfølge, men ikke altid er det. Lars Ramhøj redegjorde derfor indgående om det at få foretaget en skelafsætning eller en skelforretning, og om de

specielle forhold der gælder, når den ene mener at have vundet hævnd.

Næste foredrag var med *Anne Holst* fra Direktoratet for FødevarerErhverv, der benyttede sit indlæg til at pege på nogle helt fundamentale misforståelser, som det åbenbart er svære at få bugt med, når det drejer sig om at fastslå, hvornår der er hegnspligt, og hvad der er forskellen på et fælles- og et eget hegn.

Ja faktisk indledte Anne Holst sit foredrag med at udtale, at det igen og igen har vist sig, at mange Hegnsyn har svært ved at finde ud af, hvornår et hegn er et eget hegn, og hvornår det er et fælles hegn. - Et faktum hun fandt mærkeligt - al den stund, at det efter hendes opfattelse er rimeligt enkelt.

At det ikke er så enkelt endda, viser et læserbrev i seneste nummer af Ret og Skel, hvor Erik Tvede Jensen fra Gundsø Kommune stiller spørgsmålet: Hvornår er hegn egentlig fælles? Den byretsdom han henviser til, og som stadfæstede Hegnsynets kendelse, er nemlig i modstrid med hvad

Anne Holst sagde på årsmødet sidste år. Jeg spurgte hende ved tilrettelæggelsen af hendes indlæg til mødet i år, om hun ville kommentere denne afgørelse. Det vil hun ikke, da Byrettens afgørelse er anket til Landsretten.

På den efterfølgende generalforsamling blev der uddelt hæder og ære i form af et æresmedlemsskab til to af foreningens bærende kræfter gennem mange år, nemlig foreningens tidligere formand *Svend Gunnar Kofoed-Dam* og tidligere bestyrelsesmedlem *Holger Engvang*.

Aftenfesten blev endnu engang en hyggelig oplevelse med god mad og – vin, og med sang og optræden fra deltagere og fra vores specielle gæsteunderholder.

Lørdagen startede med en morgensang. Herefter indledte *Svend Gunnar Kofoed-Dam* dagens spørgerunde med at referere til en konkret sag fra Roskilde Amt, hvor der tilsyneladende var begået så godt som alle de fejl, det var muligt. *Svend Gunnar* benyttede i den forbindelse den konkrete sag til at præcisere, hvad man som hegnsynsmand skal være opmærksom på.

Næste programpunkt var spørgerunden, hvor hegnsynssekretær, cand. Jur. *Bente Madsen* sammen med *Svend Gunnar Kofoed-Dam* og *Holger Engvang* svarede på bedste vis på spørgsmål fra salen.

Evalueringen af årsmødet, der blev

bragt i *Ret og Skel* nr. 94, viste endnu engang en positiv opbakning til årsmødet, og der blev fremført mange gode synspunkter fra deltagerne – og dermed gode råd og ideer til bestyrelsen.

Bestyrelsen.

Bestyrelsen har holdt 4 møder i årets løb, og har her taget udgangspunkt i de mange forslag og ideer, der var til rådighed. Uddannelse, rådgivning og støtte har igen været de gennemgående temaer på vores møder. Det vil jeg vende tilbage til senere.

Som det har været refereret i bladet *Ret og Skel*, er der i årets løb sat punktum i den sag, der var rejst af *Bendt Berg* mod foreningen. Den har været tidkrævende og helt unødvendig efter vores opfattelse. Men når man stævnes, så er der ikke andet at gøre end at møde op.

Sagt i korthed kan nævnes, at sagen startede med at foreningen blev stævnet for at *Jørgen Fjordvald* som underviser på vores kurser skulle have kopieret et bilag, som skulle være udarbejdet af *Bendt Berg*. *Jørgen Fjordvald* hævdede derimod, at det var et papir, som han i sin tid havde modtaget fra en fynsk hegnsynsformand. Det skal her lige bemærkes, at den pågældende kommune fortsat benytter de omtalte dokumenter.

Sagen blev undervejs udvidet med en påstand om, at vejledningen til begæringsskemaet på vores hjemmeside var hentet fra *Bendt Bergs* hjemmeside. Denne vejledning er udarbejdet

af Torben Østerbæk, som er vores Webmaster. Torben har hele tiden fastholdt, at vejledningen alene refererede til nogle faste punkter, som man jf. hegnsloven skal oplyse, når man anmoder om hegnsyn. Begge forhold er ret "banale", og så fremt vi havde været klar over problemet, var det blot blevet bragt i orden.

Bl.a. Ole Lysgaard, Herning havde lyttelapperne ude under formandens beretning.

Behandlingen i Retten viste, at der kunne være sammenfald i teksterne mellem de to sæt materialer, og da Torben Østerbæk lod sig presse til at sige, at han nok havde ladet sig inspirere af vejledningen fra Bendt Bergs hjemmeside, ja da var sagen på en måde "afklaret". Dommeren fremlagde et forligsforslag, som parterne fik en halv time til at overveje. Vores advokat anbefalede os at tage imod tilbudet, og vi accepterede.

Sagen sluttede, som refereret af redaktør Bent Jensen i Ret og Skel nr. 96, med at der blev indgået forlig, selv om bestyrelsen helst havde set en dom. Men risikoen for at sagen

blev anket til landsretten, med yderligere omkostninger til følge for foreningen, var afgørende for vores beslutning. Vi skal ikke glemme, at Bendt Berg - med vor tidligere gode ven Ditlev Nielsen som advokat - jo kun satte deres arbejdsindsats på højkant.

Som nævnt i bladet, og som det også har været refereret her under mødet i dag af Anne Holst, har foreningen i det forløbne år deltaget i et udvalgsarbejde under Fødevareministeriet omkring loven vedrørende Mark- og Vejfred. Som bekendt deltog jeg på vegne af foreningen, og jeg må sige, at det har været spændende.

Der var repræsentanter med fra alle implicerede parter - bortset fra forsikringsselskaberne, som ikke ønskede at deltage.

Jeg kan oplyse, at man går meget grundigt til værks i et sådant arbejde, når man vurderer en lovs nødvendighed - eller mulighed for forenkling af den. Og loven indstilles, som det måske er bekendt, til at skulle fortsætte, fordi den benyttes langt mere, end man havde ventet. Når vi ikke i det daglige er så voldsomt implicerede, hænger det efter min mening sammen med, at der ikke er det store kendskab til loven sammenholdt med, at forsikringsselskaberne i høj grad selv administrerer tilfredsstillende efter loven.

Der blev seriøst talt om at nedlægge vurderingsmandssystemet, men hvad nu hvis forsikringsselskaberne gik hen og ændrede praksis? - Ja da kan

der, som både politiet og justitsministeriet gav udtryk for, opstå et retstomt rum, hvor borgerne ville få svært ved at komme igennem med deres ønsker. Derfor var der enighed om, at også vurderingsmandssystemet må fastholdes. Jeg finder derfor, at vi, som vurderingsmænd, og med foreningen som serviceorgan, bør være mere opmærksomme på lovens funktion fremover.

Vores hjemmeside arbejder vi videre med, og vi har i årets løb foretaget mindre ændringer, ligesom vore kurser bliver annonceret på siden. Vi opfordrer fortsat til, at man benytter hjemmesiden.

Kurser og regionsmøder

Der har nu været afholdt 2 kurser i det vi kalder Hegnsyn II med god søgning, og det er planen at fortsætte med dette kursus i det omfang, der er behov. Der er endvidere udtrykt ønske om at gentage kurset for begyndere, hvorfor der arbejdes videre med dette også.

Vi har desværre ikke fået gang i kurset for sekretærer endnu, men vi arbejder fortsat på sagen. Vi forventer, at det første kursus kan afholdes en gang efter sommerferien i år.

Regionsmødet på Rold Gl. Kro, den 4. oktober 2003, blev en god oplevelse, og det næste regionsmøde er planlagt til afholdelse i oktober 2004 i det sydlige Jylland.

Regionsmøderne er efter bestyrelsens opfattelse en af de bedste måder for hegnsynsmænd at holde sig ajour på.

Årsmøderne i Nyborg vil fortsætte som hidtil.

Ret og Skel

Vort medlemsblad er planmæssigt udkommet 4 gange i 2003. Bestyrelsen har her løbende drøftet bladets indhold, fordi vi ser det som et godt og nødvendigt fagligt og organisatorisk medlemsblad. Men vi løber nok ind i problemer med hensyn til økonomien fremover, idet vi formentlig også bliver ramt af portostøttens bortfald.

Bestyrelsen vil på førstkommende bestyrelsesmøde drøfte konsekvenserne heraf.

Med hensyn til indholdet, fastholdes ideen med en leder, som formanden står for, ud fra hvad der er aktuelt på det pågældende tidspunkt.

Vi har i årets løb også fået læserindlæg, som viser at medlemmerne godt kan ytre sig om vort speciale. Men vi ser gerne langt flere, og ikke mindst sekretærerne hører til en gruppe, som vi gerne vil se ytre sig om de forhold de støder på, når de - ofte som de første - har kontakt til vore „kunder“. Man kan altid henvende sig til redaktøren *Bent Jensen*, som vil vejlede om bladets virke og udgivelsestider. Faglige indlæg, som vi anmoder om - eller godkender, og som beskriver og uddyber et særligt område, bliver honoreret efter foreningens takster.

Bladet er en vigtig del af vort virke, og jeg vil sige tak til Bent Jensen for et godt og læseværdigt blad.

Individuel rådgivning

Det er vigtigt, og måske det allervigtigste for en forening som vores, at have en spørgetjeneste. Derfor er jeg glad for, at Holger Engvang og Sv. G. Kofoed-Dam fortsat er til rådighed i den primære spørgetjeneste. Jeg ved, at I begge har haft nok at gøre, og det siger vi tak for.

Men bestyrelsen bliver også kontaktet flittigt – og det er helt i orden.

Vi har stadig Anne Holst fra Strukturdirektoratet at trække på, i den udstrækning hun har tid, og vi har også mulighed for at kontakte lektor Lars Ramhøj fra Ålborg Universitetscenter, som er specialist i matrikel- og skelforhold.

Advokat Jørgen Jørgensen, som vi de seneste par år har brugt i forskellige sammenhænge, og som vi møder her i morgen formiddag, er blevet et godt bekendtskab for foreningen. Men Jørgen Jørgensen er privat praktiserende advokat, så vi kan ikke tilbyde, at man blot ringer til ham. Han kender hegnsloven ganske godt, så skal man bruge en advokat, kan vi kun anbefale at tænke på ham.

Men vi har også hinanden at trække på. Glem ikke, at mødet her i Nyborg i høj grad har til formål at skabe kontakter med andre hegnsynsfolk. Og så skal vi jo ikke glemme den røde bog (Den kommenterede hegnslov), som er et uundværligt redskab for enhver hegnsynsmand. Den er bygget op, så man næsten altid kan gå direkte ind på det emne, man skal bruge - via indholdsfortegnelsen.

Den røde bog er desværre udsolgt, men vi er bekendt med, at Bendt Berg påtænker at udgive en 3. udgave, så vi må klare os med de gamle indtil dette sker. Det er derfor vigtigt, at I husker at få den røde bog overdraget, når der skiftes hegnsynsfolk.

Når der sker noget nyt med bogen, vil vi bringe det i bladet.

Tilhørerne hilste det velkomment, at der var en ny udgave af den kommenterede hegnslov på trapperne.

Tak

Som formand kan jeg ikke understrege nok, hvor vigtigt det er at have nogen at trække på i en forening, der i det væsentlige må basere sig på frivillig arbejdskraft. Der er desværre stadig for få, der tager direkte del i arbejdet.

Der er folk på vej, og der er plads til flere. Derfor må vi alle i fællesskab sørge for at kredsen af undervisere, rådgivere og skribenter bliver udbygget så godt som muligt.

Jeg vil slutte med at rette en tak til alle, som er med til at trække læsset. Først og fremmest til mine kolleger i

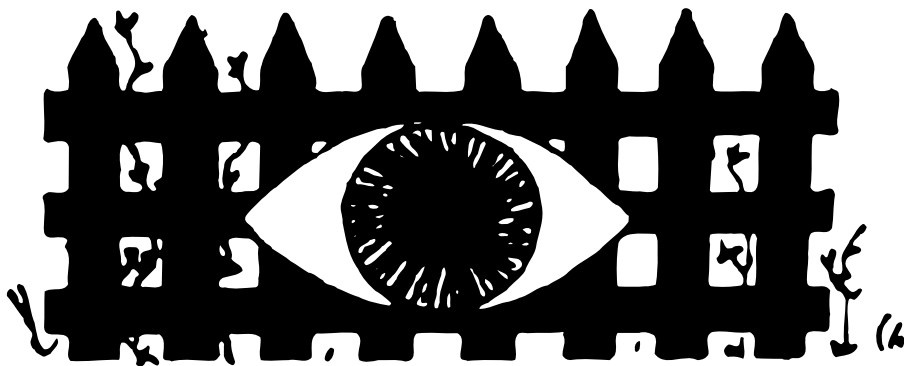
bestyrelsen. Det er trods alt os, der i fællesskab har ansvaret for, at det hele fungerer.

Men lige så vigtigt er det, at vi har vore specialister og rådgivere. Her vil jeg sige tak til Anne Holst, til Lars Ramhøj og til Jørgen Jørgensen, som indtil videre er specialisterne i vort arbejde.

Og endnu en gang tak til Sv. G. Kofoed-Dam, Holger Engvang og Bent Jensen. Vi betragter jer nærmest som vore medarbejdere, som vi har et specielt forhold til.

Og til slut tak til vore medlemmer – tak fordi I bakker os op.

Tak for året der gik.

Foreningen af Hegnsynsformænd

Stiftet den 5. december 1973

Foreningens formål er varetagelse af fælles interesser, herunder udøvelse af kursusvirksomhed og udgivelse af bladet RET & SKEL.

Som medlemmer kan optages hegnsynsmedlemmer og vurderingsmænd i henhold til lov om mark- og vejfred.

Hegnsynssekretærer kan deltage i generalforsamlingen med taleret.

Endvidere med ret til at benytte sig af foreningens servicetilbud.

Årskontingentet fastsættes på den ordinære generalforsamling og betales pr hegnsyn.

Ordinær generalforsamling afholdes hvert år inden udgangen af marts.

Lov om mark- og vejfred bør ikke ophæves

*Fuldmægtig Anne Holst fra Direktoratet for Fødevarer-
Erhverv redegjorde på Årsmødet for det ministerielle
udvalgs udredningsarbejde med henblik på at analysere
muligheden for at forenkle loven og vurdere, om der er
grundlag for at ophæve den.*

Anne Holst havde i år valgt at kaste lys over arbejdet i det udvalg, som har skullet se på nødvendigheden af en specifik mark- og vejfredslov og nødvendigheden af modernisering, hvis loven forsat skulle eksistere. Medlem af udvalget havde bl.a. været Hegnsynsforeningens formand, Helge Sølgaard.

Anne Holst

Hun indledte dog retrospektivt med omtale af historien bag den eksisterende mark- og vejfredslov og den kommission, der arbejdede i hele 6 år, fra 1946-1952, med den opgave at komme med forslag til en revision af loven. Kommissionen afgav således i

1952 en betænkning, hvoraf det fremgik, at man allerede på det indledende møde var enige om, at den hidtil gældende lov i det store og hele havde virket tilfredsstillende, men at der var behov for en modernisering og supplerung af loven, der stammede helt tilbage fra 1872.

På baggrund af kommissionens betænkning vedtog Folketinget lov nr. 107 af 31. marts 1953, som den dag i dag er gældende. Som noget nyt i denne lov indførtes bl.a. bestemmelserne om, at vurderingsmændene afgør ansvarsspørgsmålet ved en kendelse, hvorefter erstatningen kan inddrives efter reglerne for fuldbyrdelse af domme, altså via fogedretten. Tidligere skulle vurderingsmændene blot vurdere skaden, hvorefter den, der var skadelidt, måtte gå til domstolene, hvis ikke skadevolderen ville betale.

Loven fra 1953 er forsat gældende, men der er dog foretaget 5 ubetydelige ændringer siden, som konsekvens af ændringer i anden lovgivning. I 1987 sammenskrev man loven og disse 5 ændringer i en lovbekendtgørelse, og det er denne lovbekendtgørelse nr. 818 af 11. december 1987, der bruges i dag.

Som følge af det noget gammeldags skær over loven - dels navnet og dels de gamle bestemmelser, hvoraf nogle stammer fra tolvhundredetallet - har der i Fødevarerministeriet været en formodning om, at der måtte være et stort behov for at modernisere og forenkle loven. Desuden har vurderingsmændene været i søgelyset i forbindelse med regeringens indsats for at afskaffe overflødige råd og nævn.

Lovens bestemmelser

Anne Holst gennemgik for forsamlingen de vigtigste bestemmelser i lov om mark- og vejfred, der indeholder 3 grupper af bestemmelser, hvoraf den ene vedrører husdyr, herunder regler om erstatning af skader forvoldt af husdyr, den anden gruppe vedrører reglerne for vurderingsforretningerne i forbindelse med skader forvoldt af husdyr, og endelig den tredje gruppe, der handler om menneskers færdsel på fremmed ejendom.

Æresmedlem Holger Engvang fulgte med stor interesse beretningen om udvalgets arbejde.

Det grundlæggende synspunkt i den første gruppe er, at man skal holde husdyrene på sit eget. Loven definerer her begrebet "besidder", som er vigtig, da det er besidderen, der er erstatningsansvarlig for skaderne forvoldt af husdyr, uanset om husdyret ejes af en anden. Der er i loven fastsat regler om erstatning for visse skader forvoldt af husdyr. Erstatningspligten omfatter jordbrugsskader, f.eks. skader på vegetation, hegn og jordbund, og skader på andre husdyr. Det er i den forbindelse vigtigt at bemærke, at besidderen har et objektivi ansvar, der betyder, at det for erstatningsansvaret er uden betydning, om besidderen kan bebrejdes noget i forbindelse med den måde, vedkommende har anbragt eller bevogtet dyret på. Der er således tale om et ansvar ud over, hvad der følger af de almindelige erstatningsregler, hvor det typisk vurderes, om der foreligger skyld (culpa).

I den anden gruppe af bestemmelser i loven fremgår det, at skadelidte inden 3 dage efter at skaden er blevet ham bekendt skal begære skaden vurderet af vurderingsmændene. Hvis ikke dette sker, bortfalder erstatningskravet, med mindre skadelidte selv forinden har aftalt erstatning med besidderen, eller det ved dom er fastslået, at skaden er forvoldt ved ond hensigt eller grov hensynsløshed.

I hver kommune beskikkes 3 vurderingsmænd, hvoraf den ene beskikkes som formand for vurderingsmændene. Kommunalbestyrelserne kan

bestemme, at kommunens hegnsynsmænd også beskikkes som vurderingsmænd. Efter anmeldelse af skader til vurderingsformanden, skal han indkalde til en vurderingsforretning, hvor skadelidte og så vidt muligt også besidderen af det skadevoldende dyr indkaldes. Ved forretningen deltager normalt formanden og 1 vurderingsmand, undtagelsesvis alle tre, hvis skadens art eller omfang nødvendigvis gør tre vurderingsmænd.

Hvis skaderne ikke er omfattet af bestemmelserne i mark- og vejfredsloven, kan vurderingsmændene ikke afsige kendelse, men skal forsøge at opnå forlig mellem parterne, og lykkes det ikke, skal de lave en beskrivelse af skadernes art og omfang, hvorefter skadelidte henvises til at gå til domstolene for at få spørgsmålet om erstatning afgjort. Hvis derimod skaderne er omfattet af loven, skal vurderingsmændene afsige en kendelse, som kan ankes til retten.

I kendelsen skal vurderingsmændene også bestemme, hvem der skal betale vederlaget for vurderingsforretningen på kr. 800, der fordeles med kr. 475 til formanden og kr. 325 til den anden vurderingsmand. Hvis der undtagelsesvis deltager 3 vurderingsmænd er det samlede vederlag på kr. 1125, som fordeles med kr. 475 til formanden og kr. 325 til hver af de øvrige to vurderingsmænd.

Den sidste af de tre grupper i loven omhandler kun én paragraf (§ 17). Den er imidlertid vigtig, da den indeholder dansk rets hovedregel om færdsel

på fremmed ejendom. Reglen danner grundlag for bestemmelser om offentlighedens færdsel på fremmed ejendom i anden lovgivning.

Det fastslås i paragraffen, at det ikke er tilladt at færdes på anden mands ejendom, bortset fra private veje, hvis man ikke har ejerens tilladelse eller har anden særlig hjemmel. Det gælder uanset om arealet er afspærret, om man forvolder skade, eller om arealet er dyrket e.lign.

Retten til færdsel på private veje gælder under forudsætning af, at ejeren ikke ved lovlig skiltning har forbudt færdsel generelt eller færdsel af den pågældende art. Ejeren af en privat vej har ret til ved skiltning helt eller delvist at begrænse færdslen på vejen, medmindre der ifølge anden lovgivning, deklARATION eller andet særligt retsgrundlag, f.eks. hævde, gælder en pligt til at holde vejen åben for andre. Det er således kun i tilfælde, hvor der ikke gælder en pligt til at holde vejen åben for andre, at vejejerer selv kan bestemme, hvilken færdsel der må finde sted på vejen.

Reglen har en særlig interesse for hegnsynene, fordi den har betydning i sager, hvor en grundejer ønsker at opføre et hegn for at forhindre færdsel på hans private grund eller vej. I tilfælde, hvor naboen eller andre nedlægger påstand om, at hegnet vil forhindre færdsel, som de har ret til ifølge aftale eller anden særlig hjemmel, må hegnsynet udsætte hegnsynsforretningen med frist til, at par-

terne får spørgsmålet afgjort ved domstolene.

Arbejdet i udvalget

Anne Holst vendte sig sluttelig mod resultaterne af det nys overståede udvalgsarbejde med modernisering af loven.

Direktoratet for FødevarerErhverv blev i år 2000 bedt om at se på denne mærkelige gamle mark- og vejfredslov, men da man i direktoratet ikke kendte ret meget til lovens anvendelse i praksis, skrev man til samtlige kommuner og anmodede formanden for vurderingsmændene om at oplyse, hvor mange vurderingsforretninger, der havde været de seneste 4 år. I alt 246 kommuner svarede, og det fremgik, at flertallet af disse havde udpeget hegnsynsmændene til også at være vurderingsmænd.

I 226 af kommunerne havde der slet ikke været afholdt vurderingsforretninger efter mark- og vejfredsloven i de sidste 4 år. I over halvdelen af de 20 resterende kommuner havde der kun været afholdt 1 vurderingsforretning, i 4 kommuner havde der været 2. Endelig havde der i to kommuner været afholdt hele 8 og 10 forretninger, men i begge tilfælde havde alle sagerne samme skadevolder.

I alt havde der altså kun været 40 vurderingsforretninger over hele landet på 4 år, hvilket er et meget begrænset antal. I forbindelse med undersøgelsen viste det sig desuden, at en del kommuner ikke vidste, hvem

de skulle aflevere spørgeskemaet til, fordi de enten havde glemt at udpege vurderingsmænd eller simpelthen ikke kendte til lovens bestemmelser i så henseende. Flere hegnsynsformænd vidste heller ikke, at de også var udpeget som vurderingsformænd. Resultatet af undersøgelsen skabte derfor i Fødevarerministeriet en forventning om, at bestemmelserne om vurderingsforretninger var overflødige og derfor kunne ophæves.

I sommeren 2003 anmodede direktoratet Forsikring og Pension om at give oplysninger om forsikringsselskabernes brug af mark- og vejfredslovens bestemmelse om objektivt ansvar i forbindelse med skadebehandling. De oplyste, at antallet af ”agrarskader” behandlet af forsikringsselskaberne skønsmæssigt havde ligget på ca. 750 om året de seneste år. Der er altså tale om, at langt størstedelen af erstatningssager efter mark- og vejfredsloven behandlede af forsikringsselskaberne i stedet for af vurderingsmændene.

Ved direktoratets undersøgelse i år 2000 blev samtlige politikredse ligeledes spurgt om politiets anvendelse af loven, og her fremgik det af svarene, at man havde haft 4.633 sager vedrørende mark- og vejfredsloven i den 4 årige periode. Langt de fleste sager, nemlig ca. 4.500, drejede sig om § 17, primært i forbindelse med ulovlig færdsel eller parkering på privat grund eller vej i større byområder.

Bestemmelsen i § 17 anvendes des-

uden af grundejere i større byområder som grundlag for at opkræve parkeringsafgifter på private parkeringspladser.

I sommeren 2003 blev der nedsat et udvalg, som fik til opgave at gennemgå loven og vurdere, om nogle bestemmelser ikke længere var aktuelle på grund af den generelle samfundsudvikling og derfor kunne ophæves. Udvalget skulle herefter vurdere, om de resterende aktuelle bestemmelser kunne overføres til anden lovgivning, så mark- og vejfredsloven helt kunne ophæves. Af kommissoriet fremgik det, at udvalget skulle afgive en rapport til Fødevareministeren, hvilket vil ske omkring den 1. april 2004.

For en gangs skyld var Mark- og Vejfredsloven også et samtaleemne i kaffepauserne.

Udvalget var sammensat af ”brugere” af lovens bestemmelser, herunder ”Foreningen af Hegnsyn”, som repræsenterede vurderingsmændene.

Det er udvalgets opfattelse, at de fleste af lovens bestemmelser vedrørende husdyr fortsat har betydning, og der kun er behov for enkelte mindre justeringer som følge af samfundsudviklingen, hvorfor man ikke kan anbefale at lovens bestemmelser om husdyr bliver ophævet. Det samme er tilfældet vedrørende lovens § 17. Det viste sig desuden, at bestemmelserne efter udvalgets opfattelse ikke hensigtsmæssigt vil kunne overføres til anden lovgivning.

Med hensyn til vurderingsforretningerne finder udvalget, at det har væsentlige fordele fortsat at benytte disse, bl.a. fordi vurderingsmændenes kendelser er eksigible, hvilket betyder, at skadelidte kan undgå at føre en væsentlig dyrere retssag, hvis skadevoldende dyr ikke er forsikrede. Det er udvalgets vurdering, at bestemmelserne om vurderingsforretningerne bør opretholdes, så der ikke opstår et ”retstomt” rum.

Udvalgets samlede indstilling til ministeren går således ud på, at udvalget ikke kan anbefale, at mark- og vejfredsloven ophæves, og udvalget indstiller til fødevareministeren, at der ikke på nuværende tidspunkt sker ændring af mark- og vejfredsloven.

-benje

Krig og Fred

Psykolog Arno Norske kom til at tænke på en sammenhæng mellem Hegnsynets opgaver og Tolstojs "Krig og Fred", da han i sit foredrag på Årsmødet i Nyborg beskrev de voldsomme følelser, som kan komme til udbrud i forbindelse med nabostridigheder om og over hækken.

Årsmødedeltagerne fik sig et hurtigt kursus i centralnervesystemets opbygning og de psykologiske aspekter i forbindelse med et hegnsyn af psykolog *Arno Norske*, der faktisk i en periode også har været medlem af et Hegnsyn.

- Det primitive ligger i os alle, og selv det blideste menneske har en grænse, hvor det hele kan eksplodere, understregede Arno Norske i sin beskrivelse af, hvad der går galt, når ens nabo pludselig bliver ens fjende. Går det helt galt, måske fordi hjernen på et menneske beskadiges af den ene eller den anden årsag, kan der opstå psykopati, og sådanne tilfælde skal Hegnsynene også være forberedte på at møde.

Det var ikke de nemmeste parter, som Arno Norske beskrev i sit indlæg.

Man skal have sig for øje, at sådanne mennesker ikke er i stand til at tolke andres signaler, og derfor har selv

den største venlighed, forståelse og fornuftige forklaringer måske ingen virkning.

Paranoide mennesker kan man også komme til at stå over for, og her skal man være klar over, at tingene bliver vendt på hovedet. Arno Norske brugte et eksempel, hvor en mistænkelig ægtemand var overbevist om, at konen var ham utro, hvorfor han lagde stenene i sin indkørsel på en ganske bestemt måde. Når han så kom hjem lå stenene nøjagtig på samme måde, men det overbeviste ham ikke om konens uskyld, for hun havde "selvfølgelig" blot lagt dem på nøjagtig samme måde, for at han ikke skulle fatte mistanke.

En mere normal menneskelig reaktion opstår ofte som følge af "uretfærdighed", og hvis man kommer ud for en tilsyneladende stor uretfærdighed eller en løgn, så kan man reagere voldsomt, selv mange år efter. Endelig viser det sig ofte, at det i virkeligheden er de enkeltes personlige problemer i livet, som projekteres ud på hegnet, skellet o.s.v.

Det er i alle tilfælde vigtigt, at Hegnsynene er opmærksomme på at få blotlagt hvori problemerne i virkeligheden består, så man ikke går forkert

af parterne. På den måde vil Hegnsynene ikke så let lade sig ryste over de ofte mærkværdige og voldsomme udtryk og begivenheder, man kommer ud i, understregede Arno Nor-

ske, der dog godt var klar over, at de fleste hegnsyn heldigvis havde ”normale” parter.

-benje

Studerende undersøger hegnsynsmændene

Anne-Marie Christensen, der er etnografistuderende ved Århus Universitet

Etnografi er studie af kultur, og Anne-Marie Christensen studerer dansk kultur ved Århus Universitet, med et speciale om nabostridigheder. Hun har således et håb om at kunne kortlægge, hvordan danskerne opfører sig i forbindelse med konflikter.

Anne-Marie Christensen er i gang med at skrive et spændende, og for Hegnsyn meget relevant, speciale om nabostridigheder.

Hun fortalte på Årsmødet, at hun nu i ca. 2 år som observatør havde fulgt Hegnsynet i Århus Kommune, hvor der er ca. 20 sager om året. Efterfølgende er hun taget ud og har interviewet parterne hver for sig. Hun spørger her til baggrunden for konflikten, og hvordan parterne opfatter såvel deres egen som naboens opførsel, hvorfor de har inddraget Hegnsynet.

Efterhånden har Anne-Marie Christensen på den måde fået et godt indblik i, hvordan tingene foregår i Århus, men for at danne sig et billede af hele landet var der før Årsmødet sendt et spørgeskema rundt til alle Hegnsyn. Det var hendes håb, at alle ville svare på spørgsmålene, da denne form var den eneste overkommelige metode til indsamling af viden.

Hun forestillede sig på forhånd, at der ville være nogle regionale og lokale forskelle mellem eksempelvis store og små kommuner, rige og fattige m.m.

Til gengæld for besværet lovede Anne-Marie Christensen at sende sit færdige magisterspeciale til foreningen – formentligt i begyndelsen af 2005 – hvorefter foreningen frit kan gøre

brug af de oplysninger og erfaringer, som specialet kommer til at indeholde.

-benje

Evaluering af Årsmødet 2004

Der var i alt 160 til Årsmødet på Hotel Nyborg Strand i dagene 19. og 20. marts 2004, og de fik muligheden for at give deres mening om arrangementet til kende. Det benyttede 87 sig af.

Det samlede indtryk af arrangementet:

<i>Tilfredshedsgraden</i>	<i>Antal</i>	<i>Procentvis</i>
Meget godt	4	4,6 %
Godt	44	50,6 %
Mindre godt	33	38,0 %
Dårligt	3	3,4 %
Ikke besvaret	3	3,4 %

Årsmødets gennemførelse:

<i>Tilfredshedsgraden</i>	<i>Antal</i>	<i>Procentvis</i>
Meget godt	13	15,0 %
Godt	58	66,7 %
Mindre godt	13	15,0 %
Dårligt	1	1,1 %
Ikke besvaret	2	2,3 %

Udbytte med hjem:

<i>Tilfredshedsgraden</i>	<i>Antal</i>	<i>Procentvis</i>
Meget godt	3	3,4 %
Godt	35	40,2 %
Mindre godt	37	42,5 %
Dårligt	5	5,8 %
Ikke besvaret	7	8,1 %

Mødestedet/Nyborg Strand:

<i>Tilfredshedsgraden</i>	<i>Antal</i>	<i>Procentvis</i>
Meget godt	61	70,1 %
Godt	17	19,5 %
Mindre godt	3	3,5 %
Dårligt	1	1,1 %
Ikke besvaret	5	5,8 %

"Årets par" på slap line under Årsmødet 2004

Ny udgave af kommenteret hegnslov er udkommet

Som tidligere lovet kan det nu oplyses, at den nye hegnslovkommentar af lektor, cand.jur. Bendt Berg, er udkommet. Der er tale om 3. udgave, 2004. Bogen er på i alt 367 sider.

Udsalgsprisen er pr. stk. (2004): 690,00 kr. incl. moms og forsendelse, og lovkommentaren fås hos: Forlaget Bendt Berg, Gyvelbakken 38, DK-3460 Birkerød.